

**EGE ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ
(EKAM)**

**1999-2000
YILI
FAALİYET RAPORU**

EGE ÜNİVERSİTESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (EKAM)

Ege Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı, Yüksek Öğretim Kurulunun 27.08.1996 tarihli kararı ile 31.12.1996 tarihli 22864 sayılı resmi gazetede yayınlanarak kurulan "Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi"nin (EKAM) başlıca amaçları aşağıda gösterilmiştir.

- Kadınla ilgili çeşitli alanlarda (Hukuk, sosyoloji, Ekonomi, Kültür, Siyaset, Sağlık) araştırmalar yapmak, yapılan araştırmaları desteklemek ve bu araştırmalarda eşgüdümü sağlamak,
- Kırsal alanlarda ve kentin dar gelirli kesimlerinde yaşayan kadının eğitimi, sağlığı ve istihdamı konularında uygulamaya yönelik projeler üretmek,
- Kadının sağlığı, aile planlaması ve kadın hakları konularında konferanslar düzenleyerek kadınları bilgilendirmek,
- Toplumu kadın konusunda eğitmek, sorunlarını duyurmak amacıyla eğitim programları hazırlamak,
- Toplumda kadınla ilgili yanlış bilgi, töre ve inançları her türlü araçtan yararlanarak düzeltmeye çalışmak,
- Kurumlardan ve uygulamalardan kaynaklanan cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldırmak, kadın erkek eşitliği bilincini toplumda yerleştirmek ve eşitlik olgusunun yerleşmesini hızlandırmak,
- Lisansüstü öğrencileri için kadın ve aileyi konu alacak, disiplinlerarası akademik programlar açmak ve geliştirmek.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. PROJELER.....	1
2.1 Kırsal Kalkınma Kapsamında Kadınının Eğitimi, Yaşam Koşullarının İyileştirilmesi İstihdam Olanaklarının Yaratılması Pilot Projesi - Kemalpaşa Bağyurdu Örneği.....	1
2.2 Üniversite Gençliği Danışmanlık Projesi.....	4
2.2.1 EKA -MOR ÖTESİ Öğrenci Topluluğu.....	5
2.3 İzmir'in Yoğun Göç Almış Semtlerindeki Kadın ve Ailelerin Sosyal ve Kültürel Durumlarının Araştırılması, Kadınların Eğitimi ve Toplumsal Yaşama Entegrasyonu Üzerine Çalışmalar isimli ana proje.....	6
2.3.1 İzmir'in Yoğun Göç Almış Semtlerindeki Ailelerin ve Özellikle Kadınların Sosyal ve Kültürel Durumlarının Araştırılması, Kadınların Eğitimi ve Toplumsal Yaşama Entegrasyonu Üzerine Çalışmalar", isimli projenin bir alt projesi olan Bornova - Mevlana Mahallesi Pilot Çalışması (Mart - Temmuz 2000).....	9
2.3.1.1 2001 Yılı Çalışma Planı.....	12
3. YAYIN FAALİYETLERİ.....	13
4. KİTAPLIK VE ARŞİV.....	13
5. YÜKSEK LİSANS PROGRAMI.....	13
6. EKAM ve SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI.....	13
7. DİĞERLERİ.....	14
8. EKLER	

1. GİRİŞ

EKAM'ın yaptığı çalışmalar ve yürüttüğü pilot projelerde;

- Kadın çalışmaları konusunda Ege Bölgesi'nde uygulanabilir yöntemler ortaya koymak
- İzmir'deki sivil toplum kuruluşlarında yer alan kadın potansiyelini bu tip projelere yönlendirmek
- Ekip çalışmalarının kazandırdığı sosyal ve kişisel tatminleri yaşatmak
- Kazanılan deneyimlerin diğer sivil toplum örgütlerine aktararak İzmir içinde (varoşlarda yaşayan) ve dışında yer alan kırsal kesimdeki ailelerin ve yörelerin kalkınmasına yardımcı olmak amaçları arasında yer almaktadır.

2. PROJELER

Merkezimiz önderliğinde üç önemli proje yürütülmektedir :

Bu projelerde, genellikle EKAD (Ege Kadın Araştırmaları Derneği) ile birlikte çalışmalar yapılmış, zaman zaman diğer derneklerle, çeşitli kamu kuruluşları ve üniversite ile işbirliğine de gidilmiştir. EKAM bu projelerin başarılı olmasında bahsedilen kuruluşlarla birlikte çalışmanın olumlu sonuçlarını görmüştür.

2.1 Kırsal Kalkınma Kapsamında Kadınının Eğitimi, Yaşam Koşullarının İyileştirilmesi ve İstihdam Olanaklarının Yaratılması Pilot Projesi - Kemalpaşa Bağyurdu Örneği.

Amacı : Kırsal kesimde kalkınmaya ekonomik, sosyal ve kültürel yönden katkıda bulunmaktır. Söz konusu amaca yönelik olarak projenin temel hedefi; kırsal kesimde yaşayan kadının sosyo-ekonomik yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesidir.

Bu hedefe ulaşılmasında öncelikle yöre kadınlarından bir meclis oluşturmak suretiyle ve bu mecliste alınacak kararları yürürlüğe koyarak, kadın eliyle yörenin topyekün kalkınmasına katkıda bulunmak için çalışmalar yapılmıştır.

Eğitim Çalışmaları :

İki sene önce boş olan bir ilkokul, EKAM olarak İzmir Milli Eğitim Müdürlüğü ile yaptığımız ortak proje kapsamında EKAM Bağyurdu Uygulama Birimi haline getirildi ve burada kadınlara yönelik çeşitli kurslar (heykel, seramik, giysi süsleme, pratik giysi yapımı, resim ve yemek) açıldı (Çizelge 1). Aynı zamanda kadınların bilgilendirilmesi için çeşitli konulardaki (Çocuk sağlığı- bakımı ve beslenmesi, Kızlarda ergenlik çağı ve sorunları, Genel beslenme, Menopoz, Doğum ve kadın hastalıkları, cilt bakımı ve güzellik, M.E.B. Meslek Eğitim Program Tanıtımı, Zeytin salamura ve teknikleri, Ekolojik tarım, Ekolojik Turizm. Köy turizmi) uzman kişilerin her hafta bu Birime götürülmesi sağlanmış ve kadınlar tarafından büyük bir ilgi görmüştür (Çizelge 2).

Çizelge 1 : Seramik ve Heykel Yapımı, Giysi Süsleme ve Pratik Giysi Yapımı Kursları

✂

HAFTA	TARİH	ÖĞRETMENLER
1	14 Şubat 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
2	21 Şubat 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
3	28 Şubat 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
4	06 Mart 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
5	20 Mart 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
6	27 Mart 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
7	03 Nisan 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
8	10 Nisan 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
9	17 Nisan 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
10	24 Nisan 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
11	01 Mayıs 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
12	08 Mayıs 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ
13	15 Mayıs 2000 Pazartesi	Neriman KÜLTÜR- Sevim KUMOVA Meral ÜSTÜNTAŞ- Nimet TOPKAÇ

Çizelge 2 : E.Ü. Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Bağyurdu Uygulama Birimi 2000 Yılı (Ocak – Mayıs) Eğitim Programı

<u>Tarih</u>	<u>Toplantı Konuları</u>	<u>Konuşmacı</u>
Saat:13:00 17:00		
20 Ocak 2000 ✱	Zeytin Salamurası ve Teknikleri	Derya TETİK
03 Şubat 2000 ✱	Çocuk Sağlığı, Bakımı ve Beslenme Cilt Bakımı ve Güzellik	Dr. Türkegöl KOCAOĞLU Onur ÖZMEN (Uzman)
17 Şubat 2000 ✱	Köy Turizmi Cilt Bakımı ve Güzellik Kızlarda Ergenlik Çağı ve Sorunları Genel Beslenme	Doç.Dr. Füsün SOYKAN Onur ÖZMEN (Uzman) Dr. Birsen AVCIOĞLU Dr. Türkegöl KOCAOĞLU Prof.Dr. Seval SEKİN
02 Mart 2000 ✱	Menopoz Doğum ve Kadın Hastalıkları Cilt Bakımı ve Güzellik	Doç.Dr. Aliye MANDIRACIOĞLU Dr. Birsen AVCIOĞLU Onur ÖZMEN (Uzman)
30 Mart 2000 ✱	Çocukta Sorun Olan Davranışlar Çocuk Sağlığı, Bakımı ve Beslenme Doğum ve Kadın Hastalıkları	Berin ARSLAN (Psikolog) Dr. Türkegöl KOCAOĞLU Dr. Birsen AVCIOĞLU
10 Nisan 2000 ✱	Uygulamalı Yemek Tarifleri	Efser KÖKÖZ
13 Nisan 2000 ✱	M.E.B. Meslek Eğitim Prog. Tanıtımı Cilt Bakımı ve Güzellik Çocuk Sağlığı, Bakımı ve Beslenme	Ayfer AKAR Onur ÖZMEN (Uzman) Dr. Türkegöl KOCAOĞLU
27 Nisan 2000 ✱	Şirince' ye Gezi	Ulviye ÜRETEN Doç.Dr. Füsün SOYKAN
11 Mayıs 2000 ✱	Ekolojik Tarım ve Ekolojik Turizm Uygulamalı Yemek Tarifleri	Prof.Dr. Uygun AKSOY Doç.Dr. Füsün SOYKAN Efser KÖKÖZ

Bütün bu yapılan eğitim çalışmalarında uzmanlar ücret talep etmeden tamamen gönüllülük anlayışı içerisinde Merkezimize yardımcı olmuşlardır. Yukarıda bahsedilen ekip çalışmasının ne kadar önemli ve yararlı olduğu bu projede ortaya çıkmaktadır. Burada Üniversite, Sivil Toplum Kuruluşları, Halk Eğitim Merkezi, Belediye ve Kaymakamlık birlikte çalışmaları yürütmüşlerdir. Bu programların sonunda eğitim çalışmalarına katılan kadınlara yöre halkının da katıldığı bir tören düzenleyerek, 30 kadına Katılım Belgeleri verilmiştir

Antalya Seracılık Enstitüsü'nden iki uzman getirtilerek Bağyurdu'nda seracılığın geliştirilmesi ile ilgili sorunlar katılımcı yöntemle tartışıldı. İzmir Tarım İl Müdürlüğü ile ilişki kurularak Özel İdareden örnek seraların sağlanması ve sürekli eğitim için girişimde bulunuldu.

✕ Halk Sağlığı ile ilgili çalışmalar son üç aylık dönem içerisinde şu şekilde gerçekleşmiştir. Hemşirelik Yüksekokulu'ndan yönetim kurulu üyemiz Prof.Dr.Ayla BAYIK başkanlığında 25 öğrenci iki ay süre ile haftada 3 gün 150 haneyi ziyaret ederek sağlık taraması yapmışlardır. Aynı grup Halk Sağlığı ile ilgili çeşitli konularda bilgilendirme toplantıları düzenlemişlerdir. Bu programları okullarda da öğrencilere tekrarlamışlardır.

Sosyal ve Kültürel Çalışmalar :

Kırsal kesim kadınlarını sosyal ve kültürel açıdan geliştirmek amacı ile çeşitli aktiviteler düzenlenmiştir.

Ege Üniversitesi Konservatuarı tarafından İzmir'de Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen "Bir Efsane Zeki Müren" ve "Osmanlı'da Müzik" adlı eserleri izlemek üzere 30 kişi davet edilmiştir. Daha sonra da bu gibi etkinliklere bizim organizasyonumuzun dışında da katılmışlardır. Bu durum amacımıza ulaştığımızı göstermektedir.

Kuşadası'nın Şirince köyüne 50 kişilik bir kadın grubu götürülerek, kırsal turizm tanıtılmış ve ev pansiyonculuğuna örnek pansiyonlar gezdirilmiş, bu konuda yetkililerden bilgi alınmıştır. Bu geziye EKAM ve Merkezimizin girişimi ile kurulmuş olan EKAD (Ege Kadın Araştırmaları Derneği) dan 25 kişi katılarak iki kesimin kaynaşması pekiştirilmiştir. Ayrıca Şirince'ye gitmeden önce Selçuk'ta mola verilmiş ve Selçuk Müzesi bir rehber tarafından gezdirilmiştir. Burada kadınların ilgisinin fazla olması ve rehberlere sorular sormaları bizi daha sonra da bu tür etkinlikler yapmaya motive etmiştir. Aynı gün Meryem Ana ve Efes Antik şehri de gezi programında yer almıştır. Bu geziden sonra da kendileri Halk Eğitim'in önderliğinde Bergama'ya kültür gezisi düzenlemişlerdir.

2.2 Üniversite Gençliği Danışmanlık Projesi :

Amacı : Üniversiteye yeni gelen öğrencilere rehberlik hizmeti sunmaktır.

Konunun Önemi : Bilindiği gibi liseyi bitiren öğrencilerimizin bir kısmı ailelerinden ayrılıp ilk kez yabancı oldukları bir şehre üniversite öğrenimi için gelmektedirler. Özellikle küçük yerleşim birimlerinin ve büyük şehirlerin düşük sosyo-ekonomik düzeyli ailelerinin çocukları üniversite ve büyük şehir yaşamına geçişte güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. Bu gençlerimiz bir taraftan öğrenimlerini sürdürürlerken diğer taraftan da yeni ve değişik bir toplumsal yaşam sürecine kendilerini alıştırmak ve uyum sağlamak zorunda kalmaktadırlar.

Çoğu kez bu öğrenciler ekonomik zorlukların da etkisi ile normal ortamdaki toplumsal yaşamın olanaklarından yararlanmadan, kapalı bir yaşama mahkum olmaktadır. Yurtlarda yer bulamayanlar ise, ekonomik sıkıntılar nedeniyle daha da kötü koşullarda yaşamak zorunda kalmaktadırlar.

Bu gibi zorluklar ise yabancı ve art niyetli ideolojik gruplar için uygun ortamlar oluşturmaktadır. Bu proje, üniversiteye yeni başlayan öğrencilerimizin liseden üniversiteye geçiş döneminde karşılaştıkları güçlükleri kısmen gidermek ve büyük şehir yaşamına geçişte uyum sağlamalarını kolaylaştırmak amacı ile ele alınmıştır ve programa başvuran öğrenciye arzusunun göre danışman aile veya danışman öğrenci sağlanmaktadır. Bu danışman aileler, EKAM yönetim kurulu ve diğer sivil toplum örgütleri tarafından referans yoluyla seçilmektedir. Yine aynı şekilde danışman öğrenciler de üniversitede bulunan öğretim üyelerinin referansı ile seçilmektedir.

1999 yılında başlayan bu projede planlanan noktaya gelinememiştir. Bu sebeple bu sene yeni bir uygulamaya gidilmiştir. 2000 yılındaki bu uygulamada sorumluluk öğretim üyeleri yerine EKA-MOR ÖTESİ öğrenci topluluğuna verilmiştir.

2.2.1 EKA-MOR ÖTESİ Öğrenci Topluluğu:

Merkezimizin öncülüğünde 1999-2000 öğretim yılı güz yarıyılı başında, Ege Üniversitesinin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerden EKAM'a destek vermek amacıyla bir grup oluşturulmuş, daha sonra bu grup 12 Nisan 2000 tarihinde EKA-MOR ÖTESİ (Ege Kadın Araştırmaları Mor Ötesi Topluluğu) adı altında, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı resmi bir topluluk haline gelmiştir. Üniversitemizin çeşitli fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin katılımıyla faaliyetleri devam eden topluluğun 30 üyesi bulunmaktadır. Haftanın iki günü periyodik olarak toplanan EKA-MOR ÖTESİ, üniversitemizin öğretim üyeleri ve diğer öğrenci toplulukları ile iletişim halindedir.

Kimliği:

- Kadın sorunlarına duyarlı,
- Toplum sorunlarına duyarlı (Çevre, Eğitim vb.)
- Kendine güvenen,
- Farklı görüşteki kişilerle tartışabilen, iletişim kurabilen, demokratik, laik,
- Katılımcı bir yöntemle bir konu çerçevesinde sürekli olarak tartışabilen,
- Sorumluluk taşıyan, verilen işi sonuçlandırabilen,
- İnsanları seven.

Amaçları:

- Kadınla ilgili çeşitli alanlarda (Hukuk, Sosyoloji, Ekonomi, Kültür, Siyaset, Sağlık) araştırmalar yapmak ve yapılan araştırmaları desteklemek,
- EKAM' ın projelerini desteklemek,
- Kadın sağlığı, aile planlaması ve kadın hakları konularında düzenlenen konferansları, desteklemek ve birim olarak da bu tip etkinlikler düzenlemek,
- Toplumu kadın konusunda bilinçlendirmek, kadınların sorunlarını arkadaş çevresine duyurabilmek,
- Kadın- erkek eşitliğinin toplumda kabul görmesine yardımcı olmak,
- E.Ü. Kadın Çalışmaları Anabilim Dalının açtığı Y.Lisans programlarına katılarak kadın çalışmaları konusunda bilinçlenmek.

2.3 İzmir'in Yoğun Göç Almış Semtlerindeki Kadın ve Ailelerin Sosyal ve Kültürel Durumlarının Araştırılması, Kadınların Eğitimi ve Toplumsal Yaşama Entegrasyonu Üzerine Çalışmalar isimli ana proje :

AMACI : Son yıllarda İzmir 'in Bornova, Karşıyaka, Çiğli, Buca gibi ilçeleri, Anadolu'nun çeşitli yerlerinden büyük oranda göç almıştır. Bu ilçelerde kendi alt kültürlerini yaşatan eğitimsiz, ekonomik durumları iyi olmayan, yaşam standardı şehir ortalamasının altında olan insanların yaşadığı semtler oluşmuştur. Üniversite, kamu kuruluşları ve Sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile bu kesimde yaşayan kadınların toplum ve şehir yaşamına entegrasyonunun hızlandırılması hedeflenen bu çalışma ile İzmir'in ilçelerinin varoşlar olarak nitelenecek mahallerinde yaşayanların ;

- 1) Sosyal, kültürel ve ekonomik durumlarının araştırılması
- 2) Kadınların sorunlarının çözümüne yönelik projeler üretilmesi ve yürürlüğe konması
- 3) Kadınlar arası dayanışma ve örgütlenmenin sağlanması

KAPSAMI : Mahallede İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yardımı ile bir ilköğretim okulu seçilir. Burası çalışma merkez olarak kullanılır. Birinci derecede bu okulda eğitim gören çocukların anneleri ve kız kardeşleri çalışmanın hedef kitesidir. Söz konusu olan mahallelerde yaşayanların genel sorunları, bir ön araştırma ile saptadığımız kendileri ve çocukları ile ilgili öncelikli sorunları ve çözüm önerileri şöyle özetlenebilir :

Sorunlar :

- Sağlık sorunları : Aşırı doğurganlık, beslenme eksikliği, hijyen v.b.
- Aile ile ilgili sorunlar : Resmi nikahsız evlilikler, çokeşlilik, Çocuklara nüfus cüzdanı çıkartılmaması v.b.
- Eğitim sorunları : Okuma-yazma bilmeyenlerin oranının yüksekliği, dil sorunu, meslek sahibi olmama v.b.
- İşsizlik
- Yoksulluk

Çözüm Önerileri :

Eğitim :

- Aile planlaması ile ilgili kurslar
- Okuma-yazma kursları
- Anne çocuk eğitimi
- Beceri ve meslek edindirme kursları : Biçki, dikiş-nakış, gençler için bilgisayar, yabancı dil kursları gibi.

Sosyal ve kültürel etkinlikler :

- Çocukların daha iyi eğitilmesi için okul programlarının desteklenmesi
- Okulda spor aktivitelerinin düzenlenmesi
- Tiyatro, müzik, resim, yabancı dil gibi çocuk gelişimini etkileyen etkinliklere daha ağırlık verilmesi
- Çocuklar için yaz okulu açılması
- Toplu sünnet
- Toplu nikah
- Okula maddi kaynak yaratmak için kermes düzenleme
- Maddi durumu iyi olmayan ailelerin başarılı çocukları için burs ile katkıda bulunmak, ücretsiz üniversiteye hazırlık kurslarına katılabilmeleri için yardımcı olmak.

Bu yazılı metinde projenin ana ilkeleri yer almaktadır. Her çalışma için ayrıntıları içeren ayrı alt projeler hazırlanır.

YÖNTEM : Kadın, aile ve mahalle ile ilgili sorunların saptanması, kendi koşulları içerisinde çözümlerin üretilmesi ve projelerin yürürlüğe konması aşamalarının her birisinde birlikte olma, sevgi ve güvene dayalı bir ortam oluşturma yöntemin esasını oluşturur. Ailelerle iletişim öğretmenler ve öğrenciler aracılığı ile yürütülür.

PROJEDE GÖREV ALACAK KURUM, KURULUŞLAR VE SORUMLULUKLAR :

Proje Koordinatörlüğü : EKAM Başkanı genel koordinatörlük görevini üstlenir. Proje yürütücülerini ve uygun gördüğü danışmanları belirli aralıklarla bir araya getirerek, sorunların tartışılmasını ve ortak çözüm üretilmesini sağlar. Projenin başlatılması için gerekli olan resmi makamlarla ilgili yazışmaları ve görüşmeleri yapar. Projede çalışacak STK üyelerinin eğitimi için programlar yapar. Ayrıca okuldaki öğretmenlerin projeye desteğini sağlamak amacıyla motivasyonlarını üstlenir.

Proje Liderliği : Proje bir STK 'nın sorumluluğunda yürütülür. 2-3 dernek aktif olarak aynı projede çalışabilir. Ancak bu durumda da aralarında seçtikleri bir derneğin başkanı koordinasyon görevini üstlenir. Mahalle sorumlusu STK veya STK' lar 1) Eğitim 2) Kaynak sağlama 3) Kadınlar arası dayanışmayı kurma veya eğitim amaçlı sosyal ve kültürel etkinlikleri düzenler.

Çay yemek ve kermes düzenleme gibi aktiviteleri okulun koruma derneği ve annelerle birlikte yapar. Böylece görgü ve bilgi artırmayı bizzat aktif yöntem uygulaması ile sağlamış olur. Kadınların el işlerinin değerlendirilmesi ve el becerilerinin üretime geçirilmesinde yardımcı olur.

Proje Danışmanlığı : Sorunlarla ilgili uzman kişilerden (Sosyolog, Psikolog; Sağlıkçı, Eğitimci v.b.) gönüllü danışman olarak yararlanılır. Ayrıca istedikleri takdirde Kaymakam ve Belediye Başkan eşlerine de danışman grubu içinde yer verilir. Bu eşler, çalışmanın başlangıcında okul yönetimi, mahalleli ile ilişkilerin kurulmasında gerekli olan güven ortamını sağlayacağı gibi semtin alt yapısı ile ilgili Belediye ve Kaymakamlığı ilgilendiren konuların iletiminde ve takibinde de yardımcı olurlar.

İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR :

İlçe Kaymakamlığı : Mahalle okulunun seçimi ve okul yönetimi ile ilişki kurulmasında yardımcı olur. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İlçe Sağlık Başkanlığı, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile işbirliği yapılır.

İlçe Belediye Başkanlığı : Alt yapı ile ilgili mahalle sorunlarının çözümüne yardımcı olur. Ayrıca derneğin sosyal ve kültürel etkinliklerine destek verir.

Okul yönetimi : Okulun bir odasını Halk Eğitim çalışmaları için ayırır. Araştırma ve eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde okul yönetimi ve sınıf öğretmenleri yardımcı olur. Çocukların ailelerine ilişkin özel bilgilerin istendiği anket formlarının dağıtılması ve toplanmasında, başarılı ve yoksul öğrencilerin saptanmasında görev alır. Okul yöneticileri, okulun koruma derneği ve semt sorumlusu STK üyeleri bir bütünlük içinde çalışır. Mahalle okulunun seçiminde yöneticilerin tutumu göze alınarak istekli okullar seçilir.

Diğer : Başta üniversitelere bağlı bütün kuruluşlarından destek sağlanır. 1999 yılı sonunda kurulan ve 2000 güz yarıyılında eğitime başlayacak olan Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programının öğretim üyeleri ve öğrencileri de bu proje içinde araştırma aşamasında yer alırlar. Ayrıca EKAM' a destek amacı ile kurulan tamamen üniversitemiz gençlerinden oluşan EKA-MOR ÖTESİ topluluğunun da bu projeye katkısı sağlanır.

Gönüllü Kuruluşlar : Projeyi yürüten dernek veya dernekler uzmanlık alanlarına göre diğer STK ' ları ile de işbirliği yapar. Özellikle eğitim komisyonundaki dernekler projede aktif olarak çalışırlar.

PROJENİN FİNANS KAYNAĞI : Araştırma, eğitim ve sosyal etkinlikleri içeren projenin mali sorunları derneklerin bütçesinden karşılanır. Çalışma tamamen gönüllülük esasına dayanır. Destek verecek dernekler de kaynak yaratmada yardımcı olur.

Projenin koordinasyonu ve yürütülmesi sırasında ulaşımı sağlamak amacı ile bir vasıtanın özellikle minibüsün temininde büyük yarar vardır.

2.3.1 İzmir'in Yoğun Göç Almış Semtlerindeki Ailelerin ve Özellikle Kadınların Sosyal ve Kültürel Durumlarının Araştırılması, Kadınların Eğitimi ve Toplumsal Yaşama Entegrasyonu Üzerine Çalışmalar", isimli projenin bir alt projesi olan *Bornova - Mevlana Mahallesi Pilot Çalışması* (Mart - Temmuz 2000)

Göç ile İzmir'e gelen ailelerden oluşan semtlerde kadın sorunlarının saptanması, çözüme yönelik projelerin üretilmesi, üniversite kamu kuruluşları ve STK 'nın iş birliği ile projelerin yürürlüğe konmasını hedeflenmiştir.

Araştırma ve eğitim amaçlı ve uygulamayı da içerecek bu model çalışmanın birinci döneminde, ilgili kurumlarla iletişim kurma, çevreyi tanıma, semt halkı ile bütünleşme, alt yapıyı oluşturma amaçlanmış ve bu konuda yapılanlar örnek olması amacı ile sırasıyla aşağıda verilmiştir.

1. Yapılmak istenen çalışma ile ilgili olarak Bornova Kaymakamlığı'na yazılı ve sözlü bilgi verilmiş, Milli Eğitim İlçe Müdürlüğü ve Sağlık Grup Başkanlığı'nın (Bornova) desteği istenmiştir.
2. Çalışmaların koordinasyonu için bir komisyon oluşturulmuştur. EKAM (Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi), EKAD (Ege Kadın Araştırmaları Derneği) başkanları ve Bornova Kaymakamının eşi Mukadder EKREMOĞLU'ndan oluşan komisyon çalışmaların her aşamasında bizzat bulunmuştur.
3. Bornova'nın tamamen göçle oluşan 10 -12 bin nüfuslu Mevlana Mahallesi yapılacak çalışma için pilot semt seçilmiştir.
4. Bornova Milli Eğitim İlçe Müdürlüğü'nün tavsiyesi ile Şehit Teğmen Murat Aslantürk İlk Öğretim Okulu merkez olarak seçilmiş, okul yöneticileri, sınıf öğretmenleri ve okul koruma derneği üyeleri ile toplantılar yapılarak, yapılmak istenenler anlatılmış ve destek istenmiştir.
5. Mahalle muhtarı, Sağlık Ocağı ziyaret edilmiş, mahalle ile ilgili ön bilgiler toplanmıştır.
6. Okul koruma derneğinin yöneticilerinin yardımı ile farklı göçmen guruplarından (Bulgaristan, Doğu ve Güneydoğu Anadolu göçerleri) aileler seçilerek Bornova Kaymakamı, Bornova Belediye Başkanı eşleri (Mukadder EKREMOĞLU, Sevgi BULUT), sosyolog, psikolog ve EKAM Müdürü, EKAD ve diğer STK üyelerinden oluşan 7-8 kişilik bir grupla ev ziyaretleri yapılmıştır. Kadın ve genç kızların katıldığı bu ziyaretler sırasında sohbet edilerek sıcak ilişkiler kurulmuş, kadınlara ilgili sorunlar tartışılmış ve görüşleri alınmıştır. Her ziyaretten sonra daha sonra ki çalışmalarımıza ışık tutmak amacı ile bir rapor hazırlanmıştır.

7. Sınıf öğretmenleri ile yapılan görüşmeler ve daha sonra yapılan ev ziyaretleri mahallede çok sayıda genç kız ve annenin okuma-yazma bilmediğini ortaya koymuştur. AÇEV (Anne Çocuk Eğitim Vakfı) İzmir bölgesi başkanlığı ile ilişki kurulmuş İYOP (İşlevsel Yetişkin Okur-Yazar Programı) programının açılması için istekte bulunulmuştur. Talebimiz memnuniyetle karşılanmış ve kursu açacak İYOP'un öğretmeni de ev ziyaretlerine katılmıştır. Bu ev ziyaretleri sırasında 20 kişilik bir okuma-yazma grubu oluşturulmuş ve okulun seminer odasında bir düzenleme yapılarak Mayıs ayı içerisinde okuma-yazma kursu açılmıştır.
8. Kadınların istekleri doğrultusunda kadın sağlığı konusunda eğitim çalışmaları aynı anda başlatılmıştır. Haftada bir olmak üzere her biri beş hafta süren iki kez yapılan aile planlaması ağırlıklı kurs sonunda 30 kadına katılım belgesi verilmiştir. Katılım belgelerinin verildiği gün EKAD tarafından bir çay düzenlenerek sohbet edilmiş ve getirilen giysiler dağıtılmıştır. Mayıs ayında yapılan eğitim çalışmaları Çizelge 3'de verilmiştir.

Çizelge 3 : Mevlana Mahallesi Eğitim Programı (Mayıs 2000)

1 - 30 Mayıs 2000	Konu	Eğitim Kurumu
1. Hafta	Aile Planlaması	Bornova Sağlık Grup Başkanlığı
2. Hafta	Aile Planlaması	Bornova Sağlık Grup Başkanlığı
3. Hafta	Gebelik Ve Loğusalık Döneminde Beslenme	Bornova Sağlık Grup Başkanlığı
4. Hafta	Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar	Bornova Sağlık Grup Başkanlığı
5. Hafta	Meme Kanseri	Bornova Sağlık Grup Başkanlığı
6. Hafta	Sık Karşılaşılabilecek Tıbbi Acil Durumlar ve İzlenecek Yollar	İl Sağlık Müdürlüğü 112 Acil Yardım ve Kurtarma Hizmetleri Müdürlüğü

9. Depremzedeler için açılan kamplardan Gümüldür DSİ kampının boşalması ile elde kalan bir kamyon dolusu malzemenin (yiyecek, giyecek ve ev eşyası) okula getirilerek okul koruma derneği aracılığı ile ihtiyaç sahiplerine dağıtılması sağlanmıştır.

10. Mevlana Mahallesi projesine Ege Üniversitesi Kadın öğretim üyelerinin dikkatini çekmek ve katılımlarını sağlamak amacıyla EKAM tarafından bir yemek organize edilmiştir. 30 kadar öğretim üyesinin, okuma- yazma kursu ve kadın sağlığı eğitimini tamamlayanlardan oluşan 40 kadını yemeğe davet etmesi sağlanmıştır. Üniversite lokalinde verilen öğle yemeğinde, Sağlık Grup Başkanlığı ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ilgilileri, Kaymakam ve Belediye Başkan eşleri bulunmuş, Onlar da kendi istekleri ile birer kişiyi konuk etmişlerdir.
11. Mevlana mahallesinde sürekli bir eğitimin olabileceği, sosyal ve kültürel aktivitelerin düzenlenebileceği bir semt evinin yapılması için girişimde bulunuldu. Bornova Kaymakamı ve Belediye Başkanı ile görüşülerek konunun önemi anlatıldı ve destek verileceği sözü alındı.

Merkezimizin üç yıldır yürütmekte olduğu Kemalpaşa Bağyurdu kırsal kesim kadınına yönelik çalışmanın sonuçları ve benzer nitelikte olan Mevlana projesindeki aldığımız ön bilgiler ışığında şu sonuçlar ortaya çıkmıştır.

- a) Kadınları dikiş-nakış, çiçek yapma gibi kadına özgü geleneksel beceri programları dışında genelde başka bir eğitim talebinde bulunmamaktadırlar. İş garantisi olmayan meslek eğitimi de buna dahildir. Bunun için çevre bilinci, yurttaşlık bilgisi, insan ve kadın hakları konusunda bilgilendirme, beslenme, aile planlaması gibi konuları içerecek eğitim çalışmalarının Halk Eğitim Müdürlüklerinin açtığı geleneksel kurslar çerçevesinde verilmesi doğrudur.
- b) Kadınlarla yapılan ilk görüşmelerde öncelikli sorunlar olarak dile getirdikleri problemler arasında; yol, su, vasıta ile ilgili yetersizlikler, karakol, sağlık ocağı ve doktorunun bulunmaması gibi ihtiyaçlar yer almaktadır. Bu beklentilere devlet ve belediyenin karşılayacağı düşünülmekte olduğundan çalışma ekibi içinde başlangıçta Kaymakam ve Belediye Başkanları eşlerinin olmasında yarar vardır. Böylece programın akışı hızlanmakta, eşler vasıtası ile istekler direkt olarak ilgililere duyurulmakta, mahalle sorumlusu STK' nın devlet tarafından tanındığı ve güvenilir olduğu imajı verilmektedir. Bu durum ayrıca okul ile ilgili ilişkilerde de kolaylık sağlamaktadır.
- c) Kurumlar arası ekip çalışmasının çok önemli olduğu ve birbirini tamamladığı da önemli sonuçlar arasındadır.
- d) Son olarak da eğitim alacak kadınlarla sıcak ilişkiler kurulmadan ve güvenlerini kazanmadan bir eğitim programının yürütülemeyeceğidir.

2.3.1.1 2001 Yılı Çalışma Planı

Mevlana mahallesi kadınlarının da istekleri göz önünde tutularak 2001 yılı içinde yapılması planlanan çalışmalar ilişikte verilmiştir.

- STK üyeleri ve okuldaki öğretmenler arasındaki ilişkinin kurulması ve güçlendirilmesi, öğretmenler motive edilerek aktif olarak projeye katılımlarının sağlanması
- 8 yıllık kesintisiz öğretime gönderilmeyen veya okulu bıraktıran kız çocuklarını tespiti ve ev ziyaretleri yapılarak nedeninin öğrenilerek çözüm üretilmesi
- Okuldaki seminer odasının yeniden düzenlenmesi ve çok amaçlı kullanıma uygun hale getirilmesi
- Semt Evi'nin yapılması için girişimlerin sürdürülmesi
- 2001 yılı yaz aylarında öğrenciler için okulda aktivitelerin düzenlenmesinde okul yöneticilerine yardım edilmesi
- Kadınların el becerilerini geliştirmeleri ve pazara yönelik üretim yapacak şekilde yönlendirilmeleri için EKAD içinde bir birimin oluşturulması
- Halk Eğitim Merkezinin biçki-dikiş ve el sanatları kursu açması için girişimin sürdürülmesi ve bu arada kursla birlikte yürütülecek kadın eğitime yönelik çalışmaların yapılması
- Projenin sürekliliğinin sağlanması için kadınlar arasında yetki ve sorumlulukların dağıtıldığı bir örgütlenmeye gidilmesi ve kişiye bağımlı olmaksızın kurumsallaştırılması
- Kadın ve ailenin durumlarını ortaya çıkaracak sosyal, ekonomik ve kültürel çalışmaları içerecek bir araştırma projesinin hazırlanması ve yürürlüğe konması
- Bu projenin İzmir'in bütün ilçelerinde uygulanması için çalışmaların yapılması.
- EKA-MOR ÖTESİ gençlik grubunun önderliğinde Mevlana Mahallesi'nde yaşayanların görüşlerinin yer alacağı bir bülten çıkarılması.

3. YAYIN FAALİYETLERİ

Üniversitelerin Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin düzenlediği Kadın Çalışmaları Toplantısı'nın dördüncüsü İzmir'de 7-9 eylül 1998 tarihleri arasında EKAM tarafından gerçekleştirildi. Konusu "Kadın Sorunlarının Çözümüne Doğru Yöntem Strateji ve Politikalar" olan toplantının bildiri kitabı Aralık 1999 yayınlanmıştır.

4.Ulusal Kadın Çalışmaları Toplantısı "Kadın Sorunlarının Çözümüne Doğru Strateji ve Politikalar" Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Ege Kadın Araştırmaları Derneği, 1999. ISBN 975-483-428-8. s.s.372.

✕ Merkezimizin Yönetim Kurulu üyesi Yrd.Doç.Dr. Hale OKÇAY tarafından "Kanaat Önderlerinin Kadın Sağlığı Üzerine Etkileri : Kemalpaşa Bağyurdu Örneği" isimli bildirisi 3-5 Haziran 1999 tarihinde düzenlenen Kemalpaşa Kültür ve Çevre Sempozyumuna ait kitapta yayınlanmıştır.

4. KİTAPLIK VE ARŞİV

Son yıl çıkarılan kadın ile ilgili kitaplar EKAD yönetimi tarafından satın alınarak bağış yapılmıştır. Kitaplığımızda yabancı yayınlar dahil 320 tane kitap bulunmaktadır.

Daha önceki yıllarda yaptığımız gibi gazetelerdeki kadın ile ilgili çıkan yazıların kesilerek dosyalanması çalışmaları devam etmektedir.

Projelerdeki uygulamaların (toplumsal eğitim) ve faaliyetlerin hepsinin video çekimleri yapılmış, ayrıca fotoğrafları da çekilerek bir arşiv oluşturulmuştur.

5. YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Merkezimizin çalışmaları sonucunda E.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı 12.08.1999 tarihinde kurulmuştur. 1999-2000 öğretim yılı Bahar Dönemi için 9 öğrenci müracaat etmiş, bunlardan 7 tanesi sınavı kazanmıştır.

6. EKAM ve SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

Merkezimiz, sivil toplum kuruluşları ile de ilişkisini sürdürmektedir. Her ayın ilk Pazartesi günü dernek başkanlarının biraraya geldiği Tülay Aktaş Güçbirliği toplantılarına düzenli olarak katılmaktadır. Bugün üyelerinin büyük bir çoğunluğunun meslek sahibi olduğu bu kuruluşlar Türkiye'nin kalkınmasında ve toplumumuzun Atatürk'ün çizdiği yolda yürüyebilmesi için büyük uğraşlar vermektedirler. 21. yüzyılda olmamıza rağmen halen kadınlarımız erkeklerle eşit haklara kavuşabilmek için mücadele vermeye devam etmektedirler. EKAM, iki yıl önce, çeşitli kadın sorunları ile ilgili çalışmalar yapmak üzere kuruluşunu sağladığı EKAD ile birlikte çeşitli aktiviteler düzenlemişlerdir.

7. DİĞERLERİ

* Merkezimiz, 5 Aralık 1999 tarihinde Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkı Verilişinin 65. Yıldönümü'nü Gönüllü Kadın Kuruluşları ile birlikte Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde kutlamıştır.

- Programa İlk Kadın Vali ve 20. Dönem Milletvekili Sayın Lale AYTAMAN da bir söyleşi ile katılmıştır.
- 18 Nisan seçimlerinde İzmir'den seçilen kadınlarımıza (Milletvekilleri, Belediye Başkanları, İl Genel Meclisi Üyeleri, Belediye Meclis Üyeleri ve Muhtarlar) "Onur Belgesi" takdim edilmiştir.
- TC Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi üyesi Sayın İlknur KALIPÇI tarafından hazırlanan ve üniversite öğrencilerinin sergiledikleri Atatürk - Kadın Gençlik ve Cumhuriyet isimli görsel konferans katılımcılar tarafından büyük ilgi görmüştür.

* 4 Aralık 1999 Cumartesi gecesi aynı grubun Atatürk'ün Bilinmeyen Yönleri isimli görsel konferansı, Kredi ve Yurtlar Kurumu Ege Bölgesi İzmir İli Bornova kampüs içindeki yurttaki kalan öğrencilere sergilenmiştir.

Bu sene, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Mart ayı boyunca diğer sivil toplum kuruluşları ile birlikte ortaklaşa yapılan çeşitli etkinliklerle kutlandı. Yapılan etkinlikler aşağıda çizelgede verilmiştir (Çizelge 4).

Çizelge 4 : 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Etkinlikleri (2000)

Tarih	Etkinlik	Düzenleyen kuruluş	Yer
* 1 Mart	Söyleşi: Kadın Sığınma Evleri ve Belediyeler ile İlişkisi (Yrd.Doç.Dr. Hale OKÇAY)	EKAM- İzmir Kadın Platformu	İzmir Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonu
* 4 Mart	Tiyatro: Beş Kız Arkadaş (Tuna Kültür ve Sanat Derneği Gençlik Tiyatrosu)	EKAM - Tuna Kültür ve Sanat Derneği	Bağyurdu Belediye Düğün Salonu
8 Mart x	Açılış Konuşması (Prof.Dr. Seval SEKİN) Gençliğin Bakışıyla Kadın Sorunları (Buket AKIN) Konferans (Slayt Gösterili) İğnem İpliğim ve Kimliğim (Prof.Dr.Ayşe LAHUR KIRTUNÇ)	EKAM-EKAD- Bornova Anadolu Meslek Lisesi	Bornova Belediyesi Uğur Mumcu Kültür Sanat Merkezi

EKAM BAĞYURDU UYGULAMA BİRİMİ

BAĞYURDU BELDESİNDE EĞİTİM AMAÇLI YAPILAN TOPLANTIDAN GÖRÜNTÜ

BAĞYURDU KURSIYERLERİ EĞİTİM TOPLANTISINDA

CÜZZAMLA SAVAŞ DERNEĞİ ÜYELERİNDEN SEVİM KUMOVA, MERAL ÜSTÜNTAŞ VE NİMET TOPKAÇ TARAFINDAN EKAM BAĞYURDU UYGULAMA BİRİMİNE HEDİYE EDİLEN ÇEŞMEDEN BİR GÖRÜNTÜ

KURSIYER GRUBUNUN BAĞYURDU UYGULAMA BİRİMİNİN AÇILIŞI İÇİN YAPTIKLARI ŞARK KÖSESİ (SERGİDEN BİR GÖRÜNTÜ)

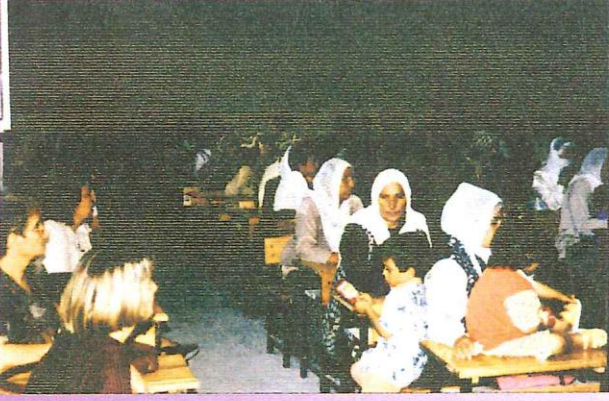
BAĞYURDUNDAKİ KADINLARLA YAPILAN EĞİTİM KÜLTÜR GEZİSİ(SELÇUK ŞİRİNCE GEZİSİ)

**MEVLANA MAHALLESİ SAKİNLERİYLE YAPILAN
İLK GÖRÜŞMELER**

**MEVLANA MAHALLESİNDE EĞİTİM AMAÇLI YAPILAN
TOPLANTIDAN GÖRÜNTÜ**

KURSIYERLERE YAPILAN EĞİTİMDEN BİR GÖRÜNTÜ

**MEVLANA MAHALLESİNDEKİ KADINLAR VE EGE
ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYELERİNİN
BİRLİKTE YEMEĞİ**

**YAPILAN EĞİTİM SONUCU KURSIYERLERE VERİLEN
SERTİFİKA TÖRENİ; EKAD ÜYESİ SERVER ÖZKUT**

EĞİTİMCİLER VE KURSIYERLER BİR ARADA